EUZKEL - - ATALA

MAÑARI

YUAN-ETORRI

—Igandian egon ziran emen Jemein'tar Keperin eta Altuna'tar Yoseba euzkeltzale zintzuak eureen emaztiakaz, eta Zenitagoya'tar Eskarne anderañua.

—Bilbo'tik etorri zan Cortina Margarite.

—Deusto'ra yuan zan Ortuoste'tar Kepa

—Dima'ko yaiyetara Goiti'tar Anastase ta Lone, Iturrietxe'ko neskatillak.

—Berriz'era Ariznabarreta'tar Atanase irakaslemia.

—Santurtze'tik etorri ziran Bartzena'tar Agapita ta emaztia eureen llobatxuakaz.

—Bilbo'ra yuan zan Goiti'tar Lonc.

EZKONTZA

Larunbatian ezkondu ziran Etxanobe'tar Miren emengo neskatillia ta Goikolea'tar Illari Otzandiyo'ko mutilla. Zorionak.

ERIOTZA

Igaro zan astian Bilbon il zan Abaunza'tar Pillipe andrea, 83 urtegaz. Errionetako aiabia izan da, ta zartzarorarte be bertan bizi izan da, baña zkenengo urtiak Bilbo'n bere alaba baten etxian igaro dituz ta an eldu yako eriotzea. Yaunak zeruan euki begi.

KEPA DEUNA

Igandian, Otoitz-Bialguntza batzarrekuak eureen urteko yairik nagosiyena euki eben. Goizian, zazpiretako mezan askok Yaunartu eben; eta arratsaldian ibildeuna "prosesiñua" Yosu-Biotza'ren irudiyaz.

GEIXORIK

Eleizakuak artuta dago Ortuoste'tar Zezilio, Andikoetxeko etxagun zarra. Osasuña opa dautsogu.

GARIYAK

Igaro zan urtian, aldi-onetan, jentia eurrez ikusten zan soloetan gari ebagiten; baña aurten, aspaldiko eguraldi euritsu ta eguzki gitxikuak dirala-ta, gordiñ samar agiri dira gariyok, eldu margua be eztabe ondiño.

GAZTAÑAK

Igaro zan urteko beste ezarren be, gaztaña-zugatzak lori polito dakarre. Itxuria danez, aldiyan, igali-au alako gitxi be ezta izango.

ETXE-BARRIYA

Mendizabal anaiyen ur-salto barriko "makiñeen" arduraduna biziteko etxe barri bat egitekotan dabilz. Etxe ori, Sallvente baño goratxau Urkuñetara bidian atx-aldera izango da. Lanian be asi dira ainbat gizon.

BASO BAZKARI BAT

Igndian, Launa'ko landan, intxaur-zugatz ederreen kerizpe gozatsuan, bazkari eder bat egiñ eben Bilbo'ko ta Durango'ko mendizale batzuk. Gauza oneez barruak ondo beteta eta Mutxate'ko ur otz eta ederragaz eztarriyak ederto "preskauta", umore onian eta bake obian eguna sekuleko ederto igarota yuan zirian.

URKIOLA'RA

Igandian ainbat lagun igaro zan Urkiola'ra. Aurten, oraiñarte beintzat, eguraldi otz samarrak dagozala-ta, uda-igarotzalle asko ez eidago bertan.

LUGIÑAK

Legortuteko bedar ebagiten dabilz. Aspaldiyan lugiñ-ianetan ibili eztan morrosko batek, Mendibetsu'ko soluan koraiñiaz bedar ebaiten ertza atara eban. ¿Idazkortza ala koraiñia astunago?

MAÑARIKO.

ELGOIBAR

GEXO ALDE

Juan zan larunbatian antolatuta zuan lez Alberdi'tar Joseba Imanol (Jose Manuel) aspaldian gexo arkitzen dau alde antzezki ederra egin zan, baita oste edo jentiak gure deiari ederto erantzun ikusten da benetan elgoibartarrak gaxo alde biotza emango lutekela, antzezki au azoka eparantza (plazan) izan zan.

Igande goizian berriz gaxo onentzako biltzen zan dirua zan eta uriko pelota tokian jokatu zan eskuzko pelota partidu polita, alde batetik ziran Estarta eta Izeta, eta bestetik Arrioña eta Murua. Estu ibilita gero onek irabazi zuten azkeniri txalo ugariak irabazirik.

ESKERRAK

Joseba Imanol gaxoak esan dit izparringi onen bitartez eskerrak emateko bere alde jaia antolatu duten jaguneri, batez ere Konde Ormaetxea'tar Maxima'ri, Gabilondo'tar Domekari: Etxeberria'tar Sabin'eri, Etxaniz'tar Jon'eri, Nazabal'tar Bentura'ri, eta abar... alkate jaunari; antzezlarieri, orkestakueri, abeslarieri, azkenez txindia dirua bere alde eman duten guztieri, eta izparkari korresponsaleri.

EUSKEL IZENA

Juan zan astelenian txadon nagusi parrokian igurutzatu bataiatu zan gure lagun an Astiasaran'tar Jakinda eta Zubia'tar Anbrose'ren semetxo jaio berria. Aita bitxi padrino izandu ziran Laborda'tar Juan eta bere emazte Astiasaran'tar Laurentze (Lorenza) umiari Iñaki Kepa euskel izen politak ezarri zioten. Zorionak guraso eta aitabitxieri ori da euskaldun jatorra izatea eta jarrai aurrera euskera alde Jaungoioak gu euskaldunoi emana ta.

DEUN KEPA EGUNA

Uri onetako Kepa (San Pedro) ballerakuak oso ospetsu igaro dute beren zaindaria. Jaupa nagusi aurrian ibildeuna egin an Kepa eta Jagoba irudiekin, Deun Iñaki'ren ereserkia tanboliñak jorik. Onkoren jaupa nagusi abestuba, itzaldia egin zan Narziso lekaide kalmeldarrak oso ederki. Arratsaldian batzarra edo erromeria egin zan Angelus arte.

ESKU ESKATZIA

Iralla, (Agorra) Septienbrian ezkontzeko ustetan Quintana, Basterra'tar Imanol Manuel)-ek bere seem Saturrentzat ezkon eskua (petición de mano) eskatu dio Agirre'tar Miren (Maria)-ri emengo Deun Kepa Olako banakaria'ren alabari (hija del administrador de la Fábrica de San Pedro) don Ladis. Artu aurrez nere zorionak.

IZPAR BELTZA

Jaunaren besoetan il da 65 urte zituala Larkina Gandiaga'tar Andone (Antonia) goian bego). Laguntzen diogu atsegabian sendi (fameli) guztari.

EZKONTZA

Eleiz nagusian jun zan ostegunian uztu ezkondu ziran, Odria'tar Iñaki (Ignacio) (Güenaga Etxeberri) baserrikua, Garrenetxea'tar Permiñe (Fermina) Guenaga) baserriko neskatilla politarekin.

IZPAR ZARRA

Juan zan illian garagarrilla Junio'an an bete dira 96 urte uri onetan unfal ibaia goien igaro zala, 1834 urtian. Zumoia goizian goiz ekarri zuan, azalik iaño aundi illunbat Sur'tik Norte'ra ian, Noroeste'tik beste aundi bat azaldu zuan eta onela egon zan arratsaldeko ordubetak arte. Ordu ontatik eta arratsaldeko bostak artian erori zan manga bat zuri eta txingorraz batian ibaixak ordurarte ezagutu ez zan arte altzau zituan kaletan metruak altzau zituala, notin edo personak ikaraz doidaraz bildurturik aurkitu ziran zer gertatuko ote zan zai, alkerri al zanakin lagundurik, jakiña Elgoibar guztia apurtuta birrindu txiro (pobre) gelditu zan Elgoibar ezan probinzin kaltiak izan zituana uri geiago ere bai ziran. Ikusirik ba Elgoibar txiro gelditu zala Aldun edo Diputaziuaren laguntasuna nai izan zuan baña onek lagundu exin orduban bertan probinzian guda civil (gerra zibiñan) arkitzen zan eta dirurik gabe gelditu eta lagundu exin.

Elgoibar'ek eduki zituan kaltiak onek dira Urak eraman dako errotak 3 puskatuta gelditubak 5—urak puskatutako zubixak 3—tenerias puskatutakuak 2—Urak eramandako etxiak 13—puskatuta gelditu ziran etxiak 22—notin edo persona ildakuak 8.

AIXERIXA.

SUKARRIETA

BASERRITARREN ESTUTASUNAK

Emen ibilli gera yo eta yo arto indibabak yorratuten igaro dan astian eta ostegun arratsaldien asi ziran trimeste trumoi eta len baño zapalao geratu yakuz geure larriok. Baten batzuk esango dabe. ¿Eztozue zortzi egunik baten euri biardaia esaten? ba ontxe daukozue zenbet gure. Eta nik diñodana da, ia guk ondo eukitiegaitik nok daukon kalterik ¿Olango destunek egiten dabenak ez ete dabe bizi baserritarrak egiten dabena yan da? Baña olangorik asko entzuñegaiti aiñ gera bigunek ze... Oporra edo guelga bat egin go bagendu baserritarrok ¿zer esango ete leikie kaletarrok? Esango deu baten batek ¿diru barik emoten dozuela?

—Ez diru barik, baña sarriten geuri izerdi asko emon eraindе erditze barik.

TRILLATIK ETORRI

Erri onetako Abendaño'tar Melitonaren seme gaztie etorri de bere emazte eta semetxu bat izena Iñaki dabela. Aste azkenien eta bere etorrerie artuten uzten deutsie Bilbo'tar Juan Kruz'en bonbil barriegaz Sandanderrera. Opa deutsegu etorrera ona bere aberrie aztu barik euki dabelako.

GAZTIEK ASARRE

Erri onetako mutil neskatoak asarrez dabiz San Pedro egunek amaitu direlako aurrerantzien be emen erri onetan ezteukiela soñurik eta len etorten izan yakez Busturiko mutil gazte aldra bat soñu eta guzti eta polito baten igandi arratsaldie igaroten izen dabe Udalak galazo ei dautse berandu arte soñua yoten izen dabelako; baña nik ezteritzat ondo galazotie geiago bari. Emen eleiz aurreko zelaien dagoen argi ederragaz gaztie ibilli leiteke txarkeri gitxiago einde eta ez erbestera yoan eta gabeko amaike eta amabietan etorrite.

Igandeko pozagaz dagoan gaztieri arin amaituten yakez igandi arratsaldeko orduek eta ipini uden gabeko bederatzirek eta neguen seirek eta ez alde eiten itxi gaztieri Erritik errientzat eta gaztientzat oba litzake.

BIZI GURE.

ERREZIL

ELEIZ JAIAK

Igaro izan dan illa orretan izan ditugu gure txadon nagusian bere biziko eleizkizunak eta batez ere egeita bian: meza berria eman zuan erri onetako txaunburu jaunaren illoba Kepa Etxeberria jaunak.

Josuren Biotzaren egunian izan zan

Josuren Biotzaren egunian izan zan guztizko jai eder bat bukaera emanaz ibildeun eder eder batekin. Kepa Donearen egunian beriz gaztiak, Koldobikatar eta Mirenen Alabak eduki zuten beren urtereko eleizkizun berezia.

Errezillen badago oraindikan kristau ona pranko.

ONERAKO IZAN DEDILLA

Gotzai jaunak izendatu du gure txadon nagusiko organista Etxeberria'tar Kepa apaiz gazte ta trebia. Ia ia Shantin ordekoren bat billatzen duan laister. Lan ederra izango du!

ORKO TA EMENGO

Beren egon aldian txoko onetan igaro ta juan dira Donostiara Lasheras eta Altuna (Patxi)ren emaztiak beren aurtxoaz Donostiatik etorri da "txofer" egında Ezama'tar Zezilio. Kamio basterrari ez beñepein maitasunik artu.

Ekiziko Joshe Mariren emaztiak izandu bere laugarren aurtxoa. Kasilda bere izeba lirañak kristau egiñ zutenian esan zion kredua.

Iraola zarreko amona Manuela Josefa Txintxurreta il da bere larogeita bosgarren urtian. Ggoian bego.

¡ALIMO!

Artuak, beñepein itxura ederra omen dakarkite ta sagarrak ere izango diralata ¡Alajarie! ¡Dabak eta sagarrak! Ez dituk txarrak. ¡Apota leuzka!

TALO.

Mutil zarraren bertsuak

Lengoan "Gorbei'ko Artzain bat" izenpez agertu ziran mutil zarraren bertsuak. Berak ez dau errurik, nik baño. Ibarra-Orozkon yaioriko "Biargiñ" batenak ei dira. Gorbeiko artzaiñak beste gauza batzuen artean bialdu ebazan, eta beste gauz areek etziran agertu.

O.

Arrese eta Beitia'ren goratzapen egunerako

	Laurleko.
Bekoleta eta sendiak	25
Orixe'k	5
Guztitara	30

OTZANDIYO

ARRESE TA BEITIA'REN OMENEZ

Datorren iraillian izango da uri onetan olerkari bikaiñ eta gorengo onen olerki yai-eder eta ospetsua. Egun onen baten batzordiak izentauko dau eguna ta asiko da yai ori ondo gertetako lanian ta aurreztu giñaike, bere gogo aldezko eleizkizun eder bat, Olerkari bikaiñenak, ezpata-dantzariyak, Txontxongilluak (teatro giñol) eta erromeri eder bat izango diriala. Onek guztiyok eta zerbait geiyago, biar bada, ondo egiteko eskupekua biar da; ta azgaitik aiskide maite, Orixe yauna, zabalduizu EUZKADI'n arpidia asmonetzaz eta Bekoleta ta sndeiyen izenian ipiñizuz *giro postalez* bialtzen deutzudazan 25 lauerlekuak.

¡Aupa mutillak! Gure errikide on, Kristiñau zintzo, abertzale sutsu ta olerkariyen Erkaba izan zan Arrese ta Beitia'tar Pilipa maite ba'dozue, bakoitxak aldozuenaz, arpidetu zaiteze bere omezko egun au albait eder eta ospetsua izan dediñ.

BEDARRA UGARI

Esakun da "lar garigaitik urte txarrik ez" baña lar bedargaitik batzuentzat bai, Otzandiyon beintzat. Igezko bedarrakaz, zaldu ezin da, Sabaiyak beterik daukezanak ¡nun sartuko ete dabez aurtenguak! Bizimodu txarra, benetan. Baña periya txarrik eztagon lez, erosi biar dabena, pozik. Olantxe dira ludiko gauzak; batzuk negar eta bestiak barre.

MALEN SORKIYEN KATUA

Kepa deunen egunian, gaubeko amaiketan, bazan Udaletxe kañian purrustadia, arrapastadia ta miau tristia ugari ¡Miau u-u! ¡fu, fu! ¡garramiau u u! Zer yazoten ete zan edo yuan nintzan osterik-oste ta ¿zer izan zala uste dozue? Malen sorkiyen katua karramarru baltzak ezpa andiyakaz belarritik elduta eukan.

Malen-sorki katua
Ondo yagon eizu,
Bestela karramaruk
Garbituko deutsu.

BEKOLETA.

UBIDE

KEPA (PEDRO) NAPARRATZAZ

Orixe yauna: Zuk ulie artzearren edo esan zendun "ziza baten azpiyen eun ardi egozala entzutia dozula", baña Ubide'ko Naparrak zazpi giberri ikusi ebazan (1). Gizon au etzan guzurtiye, ta bere yazoera ta ikuskixun guztiyek artapautza baño dotoriago esate bazan. ¿Zer egiñ ebaia uste dozu ziza aregaz? Uxatu giberriyek, yarri bere onduen, takorri ontziye ta pipie atara ta pipakadie erretan eban bitartien oldoztu zelan eruango eban etxia. Yatsi Arraldetik eta bizkor-bizkor yuen zan etzia, beiyek buztertu, ipiñi burdiye ta or doie gure Naparra Arraldea. Azkoriaz eperditik bota, zatitu ta morkolak ein da iru burkadatan ekarri eban etzia. Gero etzien puska-puska ein eta gatzaz da uraz piper ontziyetan ipiñi ta zaldu Bilbora, Gazteiz'era ta Donostira. ¿Zenbat diru artio ebala uste dozu? ¡Seireun duket! edo sei milla ta seireun errial. Diru onegaz Zeanuri'ko Yuene garratzekoi auntz-talde bat erosi eutson, baña auntzokaz zoritxarra izan eban; ba geiyenak otsuak yan eutsozan, ainbat uriyoliak eruan eta geiditu yakozan apurrek Zigoitiya zaldu ta sekule kobrau eziñ.

¡Nok esango eban aiñ izugarrizko zizatik zoritxaz au etorko yakola!

Arralde'ko zizie
Naparrak ikusie
¡Zoritxarreko zizie
Oba eban jo eitie.

YAURIKO.

(1) Ori erriaren esana da, ez nik asmaurikoa: berreun ardi, ez Bizkaiko ardi. Ez dot esan guzurrik.

BASAURI'TIK

ERRI-ERETXIA

¿Zer egin bear dau oraingoz eusko abertzale alderdiak? Neure eretxiz aditu abertzale guzti guztiok, EUZKADI izparringiak zabaldu daben. Erri-eretxea, berak zabalduko orriak, bete norberau eretxiegaz ta bakoitzak idaz-azalpean EUZKADI'ra berak diñoen moduan. Ez gero ibilli esaten, batek au egin bear zala, besteko ori egin bear zala, oraiñ dago eskubidia norberan eretxia erakusteko. Ia ba euskeltzale guzti guztiak bialdu zeuon eretxiok ez [illegible] eratu zeuon biotza zabalduteko, geure aberriaren alde, gauze bi[illegible] biarreko dogu ta.

ANDOAIN'GO BARANDIARAN'TAR JOSEBA'RI

Bizi al zera Joseba! ba iltea zulako euskeltzale zintzoa tamalgarria izango litake, ba bildurrez gagoz arerio txarren batzuk artu ezaituban, ba, ezin dogu ziñeztu sendo ta zindo egon ezkero zelan ez dozun betetan, Izagirre'tar Paskal'eri esanekoa, "rgia" izparringia bialduko dautsezule aste guztietan, esan ta bape bialdu ez eztago ori ondo, Joseba; nozez beterik geu emen irakurteko euskel izparringia, ta bialdu ez zer gazo daba yakin gura genke.

JOLASKETAK

Zelango gauzeri deitzen dautsie, gaurko egunean askok jolasketa. Gabiola eta Bruno onek euskel anai biok, iñoz asarrerik auki barik bata besteagaz, matraill azurrak apurtunen ikusteari, jolasketa. Arrayoa! makiñebat jolasketa garbi eta ederragorik badago gure Euskal-erri ederrean batartu eta zapaldute. Iñoz asarrerik euki bako euskel aberriko anai bi, bata bestiari matralle azurrak apurtuten eta zeiñ bat eta sendoago, jo txalo geiyago, lelengo ukubillkadan, illgo baleuke batak bestia; besartean altzeuko laukie berau aiderdikoak, ¿zelango biotzak daukoguz, ba geure bularrian? ¿arrizkoak, ala burdiñezkoak? Mamiñ samurrezkoak, ez, beiñtzat.

BASOTXORI BAT.

GAZTELU-ELEXABEITIA ARTEAGA

JOSU BIOTZAREN JAIA

Andiro ospatu zan erri onetan batez bere eleizkizunetan, goizeko iaupa bietan Jaunartze asko izan zan, amarretan iaupa abestua bertako abeslariakin eta txonitza Zornotzako karmeldar Aita batek bere izen abizenik eztakigu, eta ziñegotziak bere antxiñako txutuakin eta Zornotzako txistulariakin egin ditu eleiza osteria. Arratsaldian zei edo plazan iru Miren alabak ipini eben Josu Biotzaren altara polit bat eta bezperak ondoren bertatik egin zan ibildeuna, oste andiagaz, ziñegotzi eta txistuagaz. Ondoren erromeria izan zan txistu soñuan Euzkeraz, baña gero?... dana, guztia erdera utsian, amaika putz egin eiban auspuak karatxo ka...ra...kol... es...

NESKATO BA TIL

Eguastenian ziraun batek eskutik oratu eutsala ta Ziurrusta'tar Jone, zazpi urteko neskatua tximist burdian tranvianeruan eruan eben Bilboko osatetxera eta bertako osagilliak eskua ezarri baño lenago Jaunak beraganatu eban. Bere aita amari laguntzen dautsegu atzekabian.

ILL ARRIA EUSKERAZ

Gure ortu deunian Urresti sendiak euren ill arria euzkerazko izkiakin ipuin dau (au da Euskeraz lenengua erri onetan) Zorion biotzkor ugariak biaitzen dautsedaz Urresti sendi Euskeltzaliari, batez bere neure lagun Koldobikari, eta ekin orrela Euskaldunari dadokian legez beti Euskeriagaz.

LIBURU BARRIA

"Zugatza" deritxon liburu lili usain gozo duna artu dogu Durangar Belaustegi'tar Pantzeska abadiak idatzita. Iru txakur bakarrik da bere saneurria eta Euzkera txukun gozuan dago guztia.

BESTE BAT BE LASTER

Alan entzun dogu Kirikiño'ren bigarren "Abarrak" be laster argitalduko dirala. Asko poztuko giñake egiztuko balitz, esku biakin matrallari euntsin da barre purrustada batzuk egiteko be.

NASKALDIA

Emen izan da txaunburu aren ama eta irakasletzat dabillen anaia. Baita Gazteiz'era iuan da ejerziziotara bertako txaunes-kindaria.

BULKANOTARRA.

AZKOITI

LAGUN ABERTZALE ON BAT ONEGINTZEKO JAIA

Eusko- Batzokiko artezkari Batzak, artu digun erabaki ona ta anaikorra, bertako bazkide lagun txiro gaixorik arkitzen zaigun Alberdi'tar Joseba Miren onari laguntzia, ortarako antolatu digu antzerki jai bat datorren iganderako, aurrez zerbait idatzi nuan esanaz etzegola lagunak alkarri laguntzia baño gauza pozgarriagorik egitiakin ludi onetarako; eta gaur berriz diot jarrai daiola oitura eder orrek beti, anaitasunak irauten duan aiñ bat, eta anaitasun ori zabaldua izan dedilla gure artian; gaur abertzale on Joseba Miren arkitzen zaigu anai laguntza biarrian, ¿biar nor daki zeiñ arkituko geran orrela, lagunak lagundu daiogun oraiñ gazte oni poztu dedin ai degun erara biotzez. Abertzale eta gañuntzeko lagun guzti ori dizutet, antzerki jaia ikustera bildu gaitzala aldezakegun guztiok, egun orretan aitzakiak utzita, ia orrela txindi pilla eder bat biltzen zaion gure lagun Joseba Miren aberkide zintzo onari igande illuna barrian, ala nai litzake gure naiz, erregaz gañera gure Jaunari eskatzen diogu eman deiola osasuna.

EGI-ALDE.

AZPEITI'TIK

KANPION ARTUR MAISU JAUNAREN

Omenez Donosti'n Elorza'tar Julen ospatsuak egiñ zuan itzaldia pozkidan irakorria izan zan emengo euskel zaleen artian. Gora Kanpion euskel maisu jauna! ¡Gora aren ikasle Elorza'tar Julen.

ZORIONA

Usabiaga'tar Ipoli Plazenziako txauneskin jotzale esleitu dute erri berrian. Ondo bizi. Deun Pirmini'tan Iruñako perirako poz aundia dago Txaragorri kapitan duteña gaztedi talden bat aterako dabiko ilargi biderunz perietan Iruñan or nunbait. Ondo ibili Deun Pirmintarrak.

IBILLALDIA

Erruki Etxeko ikastolako neskatillak Baztan Ibar ederrera asteazkenian izan zuten. Goizeko bostetan jaupa Jaun-artze nagusiarekin izan zuten. Sei te erdietan berrogeita bostek bultze gurdira io zuten bultze gurdi aurrean Andre Mari Mirarigiliaren ikurriña zuten ta abesti alaiak abestuaz atera ziran. Gabeko amarretan oker gabe etxeratu ziran. Datorren jai egunian Zumaian dan pilota partidua ikusi zalez asko daude. Arte ori beltza, nork jasoko du? Ori, Goiko Jaunak lagun urrengo astean esango da. Eskusteko pestarako ere poz aundia dago eguraldi ederra bada erromeri ederra izango da.

ERIOTZAK

Asteartean obiratua izan zan Arizmendi'ko nagusi zarra Gurrutxaga'tar Andoni ta ostegunian Alberdi'tar Gaspar, biak Eleiz laguntzez sendoturik. Ildekoai Pake Done betikoa ta bere sendiai nere agur miña.

JAIOTZA

Goenaga'tar Gergori'n emazte onak aur eder bat argitaratu du. Ama aurrak ondo daude. Zorionak. Basarritarrak aurten beren neke bearrean pozian dira eguraldi ederretan dirata, arta jorran ari dira gogotik. Erruki Etxetik ere amaika aitonatxo ateratzen dira jorrara ori bai dala gauza atsegiña Erruki etxea dala ta gaxo gela utsikan. Urte askoan orrelaxe izaten Jaunak indar deiola ba.

URREKO ZOROA.

ZEANURI

Altzuste'ko ikastoletan Jesus Biotzaren Jaureskundea Egunotan gertau dituez esan daustienetik itzalkiro gauzak. Ikastolea orriz ta loraz apainduta.

Arku edo mako lorazkoak ederto eginda.

Gaur barrukuan zortzi mezea Deun Mikel-ermitan Intxaurbe'tar Iñaki jauparia emollea. Gero ibil-deuna ikastolara ume danakaz.

Zorionak aurretik ain ondo gertau dozuezan irakasle on Terese da Andone anderañoari.

NASKALDIJA

Zubiate'ko yauregi Gazteiz'tik etorri dira Rotaetxe jaunaren sendia.

Gogo iñarkunetara Gazteiz'ra Arana ta Gorostiaga jaupariak.

Barzelona'ra yoan da txaunburu jauna zapaturarte. Arteaga neskatilleen lekaimetze edo Profesa'ra Saiestarretara.

Andaluzie'ra Txipiona'ra yoan zan anayen jaupa barrira Añibarro abade ikaslea.

Andaluzia'tik etorri da Zuluaga bertako lekaide Pantzekatarren nagosie.

Ustaritz'tik Goikoetxea'tar Eleuteri jauna, Gorbeiko etzantegira Deun Kepa egunian urrutizkiñez dei egin da amasaspi gazte azkar da anderañoak egon ziran Etzantegian bazkaltzen.

Eibar'tik etorri da maistra ikasle Ozerinjauregi anderañoa.

Madril'era Aldekoa Andoni.

Ea'tik txistulari txikiak.

Guztiz pozik ezin obetoan art udabe ain erri on orretan Deun Jon egunian yoan da iau egunian izan dira berton. Geure eskerrik beroenaz Zarakondegi'tar alkate jaun da Udal-prestuari da baita erri onetako seme Atutxa zeuen txaunburu jaupari gazteari. Eskerrak ba, erri ain on da alaya gure oitura on zale zareanok. Mutillak eztagoz aiztute zeuekaz...

GEXORIK

Elexakoak egin dituz eguenian emengo Plaza'ko Emaldi'tar Tomas'ek 76 urte dituz da orregaiti be beti bildur geyago. Osatzea opa dautsegu alan bear bada.

ELEIZ-ORRIEK DAKAZAN GAYAK

Eleiz egutegia. Mezea Rasterien Bideak ipuña. Irakurri, ba danok.

MIXEREN KALTEAK

Pago erramak zuritzen dituez, arok baña asko da inguru guztiek. Oneik eutsek baño agin zorotzagoa dabe orrean. Zelan kuxau aurok?

ESTIBALIZ DA GAZTEIZ'ERA ESKOLA UMIAK

Urtero lez aurten be yoateko dagoz, bier zapatuen eguraldien laguntasuna badago. Belbil nagosi urten aurotaikoak dira ta txistulari da ezpatadantzari txikiak da Gazteiz'en dantzan egiteko ustea dauke. Lagunduten irakasle udal gizon da besteren batzuk. Estibaliz Andra Maria'ri otoi egin da laguntasuna eskatzeko da ikertu Gazteiz'ko urie.

ZUBIE LASTER ASIKO ETE DA?

Beti da asteko. Baña Diputaziñoan egun batetik bestera agertuko dala bayezkoa erramatera yoateko be; diñau de tira ba oba da. Leku orretan be akilu sarri bear daña esan leike bestela geldi burdie atara ezinda sarri askotan emen ibilten da lez yentea.

EGURALDIAK

Aurten eguzkiek eztaukela sosegu andirik esan leike. Lañotsu da truñotsu agertzen yaku udea be. Udabarririk ezta ezagutu aurten. Arto yorran ibili dira lugiñak egunokaz. Ipar auxe egun argiak etorriko aldira ba Jaunak alan nai badau.

ERIOTZA

76 urtegaz il da emen Plaza'n egun gitxi gexorik eroanda Emaldi'tar Tomas. Laguntzen dautsegu atsekabe ain andien bere emazte Balentina ta seme da enpadu sendiari. Irakurle erritarrak, otoi bat arimeen alde.

IRAKURTEN DOGU DIMA'KO IZPARRETAN

"Artaungo Sorgiñak" idatzita musike zaleentzat. Eleizkixun ederrak bai, baña dantza ta eresbatza barregarriaga da negargrria!

Eresbatza... berton be, sartan zar batzuk artuta atso-agurak ūrten ba lebe, belarriak gitxiago mindu ta izango gitzan. Azan astrapalada Plaza inguruko etxietan arratoirik be ez ei da gelditu. Ouan ezan euskun Malen Taberna barrikoak. (Txatala dauko Artaungo sorgiñak) idatzi ba sarri.

ODOI ONEN- KALTEAK

Araba'ko erri batzuetan kalte andiek egin ditu or Legutiano edo Villerle'tik arantza arrie edo txigorrada nagosuek zeartau ditu gari ta iusagar da zuzitu be bai.

Baita emen Arratia'ko leku betzuetan be.

ARTU DOGUZ

"Jaungoiko-Zale" "Zeruko Argia" da "Jesus'en Biotzaren Deya".

"Argia"-k irakurten dogu.

✤ ✤ ✤

Altuna baserrian. Erri zekorra gorrigabia 4 urte ibeteterdi gitxiago zituzala; bizirik 1.155 kilo pixetu ztuan. Ilda 143 erralde de iru kilo. ¡Ezta izan azinda makala!

BASERRITAR BAT.

AREATZA (VILLARO)

LEKAIDEKUNDEA

Juaristi'tar Miren aizpak lekaidekunde edo profesa) egin eban uri onetako txirotegi (asilo) an, lengo domekan. "De Angelis" mezea umeak abestu eben.

Lekaime (monja)-en llobatxu batek lenengoz geure Jauna artueban. Itzaldi samur beroa egin eban lekaime barri onen gogoko aita zan Zabaleta'tar J. A. yaunak.

JESUS'EN BIOTZEN EGUNEAN

Yaikunde ederrak egin ziran elexan. Goxean Jaunartze orokorra. Arratsaldean ibildeuna geure Jaunagaz. Abesti polak ugeri entzun ginduzan euskeraz. ¡Zorionak D. Pedro!

IRAKASLE BARRIA

Uriarte'tar Miren P. anedreñoak ikastaroak mamintsu amaitu ondoren, da irakasletu da. ¡Zorionak! Entzun dogunez ikaste nausietan asi gura dau orain.

ITZALDIA

Jakin Zale"-ko aretoetan Gorostiaga'tar E. yaunak gaur itzaldia egingo dau.

Bazkide guztiari dei egiten yake, bertara yoan daitezaña meza nagusi ostean.

ITAUNA

"Comite Paritario" euskeraz zelan esan lei? (1)

ORREK TXAKURROK

Lenguan aituten emoten neban enberazu eiteko beste txakur eguala uri onetan.

Urek artzen datozan guztiyek bildurkilik dabiz kaleti txakurrok dirala ta.

Lengo urtietan 6 laurleko oraintzen ebazan uezabak txakurko, ta meaztu ziran apur bat.

Endore (alkate) jauna txakurrok ez dira biarrekuak kale artian, da ainbat diru batuko zeunke lengo legea ezarriegaz. Eta irabaziko zeukez erri guztiyen txaloak.

DENDARIAK ARTEGA

"Comite paritariok" aginduko agiria irakurri debanian dendariok, danok batu dira bere aurka yoateko. Erabagiorrek kalte andiyek dakazala emengo salerosi (comercio) ari ta.

Etxagok sakelean ukututea lakorik itxartuteko.

Onek dendari geyenok txalotuten emon dabe euren aldiye Madrideko agintari erri baña... eurei ukutu eutsienean arin itxartu dira.

¿Noz kanturatuko gera da ikusikuz nun di datozkazun kalteok?

Orren lagun ba zare ontzat artu eurek ineko legeok da ixiñk on, bestela izanez euren lagun.

Ezin lei diabruan lagun izan da maite Jaun-goikua.

AKATZA.

(1) *Batzorde bardintzalea*: ugazaben eta biargiñen arteko oztoparriak bardintzen dauzana.

MUXIKA'TIK

ZURRUMURRUA

Erri onetan dabillen zurrumurrua ez da txikia. ¿Orren beste antzi edo garrantzi ete dauko gauza orrek? Batzuk diñoe Onaindia'tar Agapita ta Bekoetxe'ko Zamalloa autu dabezala epaikari edo juez, eta beste batzuk Gomeza'tar Bitor eta Peñotxa'ko Perdiñanda. Laurok ezin izango dira ta geroak agertuko dau egia, Gernika'n eldroak eta Gargantua legez.

ELEXALDE

JOAN ETORRIAK

Gazteiz'era joan da Oyanguren'dar Kepa abade jauna gogo iñarkunak egiten.

Gernika'ra aspaldion ezta "Martzeliño mendiko" egun on batzuk igaroten.

Onegaitik esaten dabe lau itz ezin entzun leiozala barreak itxi barik. Ez da gitxi ta ez da esker txarra.

LAPURRA

Astelen goizeko amarretan sartu ei zan Muxika'ko txadonean gizon bat eta geiagoko barik, kutxak edo diru tokiak idigiten asi ei zan bat bere lotsarik ez bildurrik bage; baña mutiko batek deiturik txaunburu ta beste batzuri, laster oratu ta poraien, mikeleten eskuan itxi ei eben.

Zaplada batzuk artu bearra euki ei eban gelditukо bazan mikeletak etorri-arte, baña ijitoak baño buru bigunagoa ei eukan. Iñori ez iakon orkororik ausi ta esan lei baietz.

Berton bere ezagutu eben lapurrari "Fernandez" iako abizenez, eta da beren aita (guztiz ona, zintzoa) zanak, berberak eroan ebana gaztetan espetxera, ezertara gauza onik ezin ebalako beren semeakin.

Illan ogeian urten ei eban espetxetik eta ogetamarrerako barriro gerezetan.

Gizon onegaitik bere esan legi unetaraño daukala sarturik beren keri txar ori.

IKUSTALAIA

Astelarrako auzo-ikastolako Batzarra asi da lanean auzo ikastola bakarra bikoiztuteko asmoz.

Alkate jaunari egin dautso beren lenengo eskaria gero Aldundi edo Diputazio'ra jarraitzeko ustez.

¡Ia, ba, oraintxe bero-berotan! Beroak ateratzen ei dau txitea ta.

TARETA'KO SORGIÑA.

DONOSTIA

KANPION JAUNARI OMENA

Ondo irabazita dauka, jaun agurgarri ta langille euskeldun oni egindako omen jaia gure Kanpion jakintzuak.

Barrena'tar Polikarpa abertzale sutsu oni eskerrak, gure euskera omen ortan entzun zan. Itzaldi sakon ta aberkoi artan, azaldu zaigu Barrena jauna, itzlari bikain, ta beti ezagutu izan degun abertzale beroa bezela.

Gañerantzian, euskera itza asko erabilli zan, baña dana erderaz.

Aberria biar bezela ezagutzen ez dan bitartian, orlako asko entzun ta ikusi biarrian izango gera.

Katalandarrak nor nai dala, beti lenengo itza —Kataluñan beintzat—katalandarrez esango dute, guk berriz, euskeldun berri bat omentzeko, euskaldunairi erderaz.

✤ ✤ ✤

Mexiko'tik etorri da Elormendi'tar Peli.

Burgos'tik Arostegi'tar J. Mirena. Ongi etorriak.

Euskeltzale zintzoa da Lekrek jauna gaxo dago. Azkar sendatzia leial opa diogu.

Irungo antzoki jaia urtero bezelako gurendatsua izan zan.

Notin ederrez betea ez da geigo betea zegon antzokia.

ABERTZALE

EUZKADI'k dakarren erri iritziarako txartelak arren bete itzazu zure alderdi ta biar bada zure Aberrien osasuna or dijua ta.

✤ ✤ ✤

Gaur igandea euskel iztundea egun alai ta atsegiña igarotzeko asmoz Prantze'ko Hosegor urira juana izango da.

Orainguan prantxuteliak ikustia bururatu zaigu ta gosiak ibiltzen ez bagera alaitasuna gurekin izango da.

Idazki azal baten barrenen, 200 laurleko Eusko Etxea'rentzat artzeko esanaz paper putsa bat, gure diru zaiak artu du.

Gizon edo emakume, zerana zerala, izenezkutu onen jabia; guretzat zure 200 laurlekoak, ta zuretzat gure 200 bider 200 eskarrik asko, ta beste 200 bider 200 anei zorion.

¡200 laurleko oik artzeko; artuko ez ditugu ba! 1.000 ostiko baño obiak dira ta!

ATARRENE.

ARPIDEA

Gure lankide "Anxuberro", Saint-Pierre yaunak Cartago'ko gongotzain-errian abadegeitarako betiko ikasketa-sari bat bertako seme batek abade-ikasketak dubarik egin ditzan.

	Laurleko
Lengo	547,50
Arana eta Garamendi'tar Pantzeska	5
Ormaetxea'tar Nikola	5
Barrena'tar Jagoba	5
Basarte'tar Jon P.	5
Arburua'tar Todor	25
Gustira	592,50

EUSKO MENDIGOIZALIAK

AITZ-ZORROTZ'ERA

Datorren iganderako Gazteiz, Aretxabaleta, Eskoriatza eta Arrasate'ko eusko mendigoizaliak gertau dituzten jaiak.

Goizian, 7'etan urtengo dute Arrasate'n berako dultzañero ospatsuak aurretik dirala. Aretxabaleta'n batuko dira ango mendigoizale txistulari eta ezpatadantzari azkarrakin.

8 ta erdietan Eskoriatza'n egingo dute sarrera eta an itxarongo dute bertako agintari jaunak txistulari ta guzti. Agurtu ondoren danok batian igoko degu Aitz-zorrotz'era.

AITZ-ZORROTZ'EN

11'tan Jaupa edo meza, Gazteiz'ko Abots batzakuak abestuta. Ondoren Arrasate'ko dultzañero, Gazteiz, Aretxabaleta eta Eskoriatza'ko txistulariak egingo dute jotaldi eder bat.

12'tan aurreskua Gipuzkuar eta "Baraibar" aldrakoak.

Ordu batan bazkaria (bakotxak berak eruandakua).

2 ta erdietan Aritzabaleta eta Xabier bersolari ospatsuak botako dute berso eder batzuek Musakoia'ko antzera. Ondoren itzaldia "Altzeta" izlari jatorrak eta "Baraibar" aldrako beste izlari ospatsu batek.

3 ta erdietan Aretxabaleta'ko ezpatadantzari kementsuak egingo dute dantza aldi eder bat. Ondoren Eusko erromeria dultzaiña eta txistulariakin.

6'etan jetxiko gera guztiok batian Eskoriatza'ra eta ango Udaletxeko Enparanzan (plaza) egingo da bigarren eusko erromeria illuntzearte.

Oarra.—Illuntzian 7 ta erdiak aldera jarriko dira Eskoriatza'n tarranta andi bat Arrasate'ra ariñ etorri nai dutenentzat.

UDALA-MENDI.

ARRASATE (MONDRAGON)

ERRI-ITXITXIA

Uri onetako abertzale batzuen artian ba dira euren iritxia erakutsi dutenak, baño oraindik asko dira eiñ ez dutenak, eta onei dei egiten dautsagu [illegible] daiela lenbaitlen, zegaitik ortatik onu[illegible] aundiak atera leikezalako gure eusko a[illegible] eta Euzkadi aberri gaxuak.

AITZ-ZORROTZ'ERA

Datorren igandian mendi polit onetan izango diran eusko jaietarako gar aundia dago Leintz'ko ibar onetan zar eta gazte artian.

Urrengo idazkian emongo dogu zertzelada geiago jai onetzaz, eta artian gertu egon danok.

EUSKO-IKURRIÑA

Igaro diran Deun Jon jaietan gure Euzko Gaztedi'ko balkoian euki gendun ikurrin-makilla eta kolgadura gure ikurriñaren margokuak; baña oraiñ gure areriuak debekau egin dauskue eurok jartzia atzera. ¿Baña noiz arte, Yauna, gure errian geuk e zdogu aiñduko? Au fuze dua ba.

DONOSTIA'N

Kanpion jaun agurgarri eta euskotar zintzuaren apalmenara juan zan "Udalamendi", emengo Euzko-Gaztedia'ren izenian. Pozik etorri zan.

UDALAITZ.